

YERALTI SULARI HAKKINDA KANUN

Kabul Tarihi	Kanun No	Yürürlük Tarihi	Yayın Tarihi	RG Sayısı
16.12.1960	167	23.12.1960	23.12.1960	10688

MADDE 1 -

Yeraltı suları umumi sular meyanında olup Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bu suların her türlü araştırılması, kullanılması,

korunması ve tescili bu kanun hükümlerine tabidir.

MADDE 2 - TERİMLER

Bu kanunda yeraltı suyu ile ilgili olarak kulanan terimler aşağıdaki manaları ifade eder:

YERALTI SUYU Yeraltındaki durgun veya hareket halinde olan bütün sulardır.

YER ALTI SUYU DEPOSU Bünyesinde yeraltı suyu bulunan tabakalardır ki, bu tabakaların her hangi bir noktasından su çekildiğinde, bütün su kütlelerine tesir edilmiş olur.

KİMSE Resmi, yarı resmi veya hususi hüviyeti haiz hakiki ve hükmi şahıslar.

KOMŞU Bitişik arazi sahibi veya aynı bölgede bulunan ve halin icaplarına göre bitişik arazi sahibi gibi aynı yeraltı suyu imkanlarından faydalanması lazım gelen kimse MÜRACAAT SAHİBİ Arama, kullanma veya ıslah ve tadil belgesi isteyen kimse.

BELGE SAHİBİ Arama, kullanma veya ıslah ve tadil belgesi almış olan kimse.

FAYDALI KULLANIŞ Yeraltı suyunun içmede, temizlikte, belediye hizmetlerinde, hayvan sulamada, zirai sulamada, maden ve sanayide, sportif vesair tesislerde kullanılması.

FAYDALI İHTİYAÇ Yeraltı suyunu kullanacak kimsenin faydalı kullanışları için muhtaç olduğu su miktarı EMNİYETLİ VERİM HADDİ Yeraltı suyu deposu verimine zarar vermeden devamlı olarak alınabilecek su miktarı.

ARAŞTIRMA KUYUSU Yeraltı suyu hakkında bilgi edinmek üzere açılan kuyular.

İŞLETME KUYUSU İstifadeye arzolunan kuyular.

MADDE 3 - YERALTI SUYU İŞLETME SAHALARININ TESBİT VE İLANI

(Değişik: 04.07.1988 - KHK/336, m.1; Onay: 07.02.1990 - 3612 Sayılı Kanun, Madde 37) Sınırları ve yapısal özellikleri belirlendikçe yeraltı suyu sahaları, Devlet su İşleri Genel Müdürlüğünün teklifi üzerine, ilgili bakanlıkça "Yeraltı suyu işletme Alanları" kabul ve ilan edilir.

İLAN EDİLMİŞ YERALTI SUYU İŞLETME

MADDE 4 - SAHALARI İÇİNDE KUYU AÇILMASI

Yeraltı suyu işletme sahaları içinde 8 inci madde hükmüne göre belge alınarak açılması gereken kuyuların adedi, yerleri, derinlikleri ve diğer vasıflarıyla çekilecek su miktarı Devlet Su İşleri umum Müdürlüğü tarafından tayin ve tesbit edilir.

Yeraltı suyu işletme sahalarında 8 inci madde şümulüne giren her türlü yeraltı suyu tesisleri, Bayındırlık Bakanlığınca tanzim edilecek teknik talimatname hükümlerine göre meydana getirilir.

Kuyu açan kimse, bulunan suyun ancak kendi faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmaya yetkilidir. (Ek : cümleler, 19/07/2003 - 4916/22 md.) "Bu miktarı aşan sular ile sulama, kullanma ve işlenerek veya doğal haliyle içme suyu olarak satılmak üzere çıkarılan yeraltı suları, Hazinesinin özel mülkiyetinde veya (Değişik: İbare; 27/04/2005 - 5335/28.md) "Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki kaynak suları (mazbut vakıflara ait sular hariç)," 2886 sayılı Kanun hükümlerine uyularak il özel idarelerince kiraya verilir. Tahsil edilen kira gelirinden; yer altı veya kaynak suyunun çıktığı yer, köy sınırları içinde ise o yerdeki köy tüzel kişiliğine %15, belediye sınırları içinde ise ilgili belediyeye %25 oranında pay verilir." Faydalı ihtiyaç miktarı, tahsis edilecek maksada göre ilgili bakanlıkların mütalaası alınmak suretiyle, Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından tayin ve tesbit edilir.

İLAN EDİLMİŞ YERALTI SUYU İŞLETMA SAHALARI

MADDE 5 - DIŞINDA YERALTI SUYU ARANMASI VE KULLANILMASI

İlan edilmiş yeraltı suyu işletme sahaları dışında her arazi sahibi; arazisinde yeraltı suyu aramak, suyu bulduktan sonra, bunun kendi faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmak hakkına sahiptir.

Ancak bu işler 8 inci maddenin şümulüne girdiği takdirde belge alınması mecburidir.

Faydalı ihtiyaç miktarı dördüncü madde hükümlerine göre tayin olunur.

MADDE 6 - KOMŞU HAKKI

Arazisinde faydalı ihtiyaçları için yeter miktarda su bulunmayan veya bu suyu elde etmesi fahiş masrafı icabettiren bir kimsenin, komşu arazideki yer altı suyundan istifade şartları 20 nci maddede sözü geçen tüzükte belirtilir.

MADDE 7 - DEVLET SU İŞLERİ UMUM MÜDÜRLÜĞÜNÜN YETKİLERİ

Yeraltı suyu etüd ve araştırmaları için Devlet su İşleri,

herhangi bir yerde kuyular açmak veya açtırmak hakkına sahiptir. Bu kuyular için istimlak yapılmaz.

Araştırma kuyularından işletme kuyusu haline ifrağ edilenlerle, doğrudan doğruya işletme kuyusu olarak açılan kuyular için, kuyu yeri ile geliş gidişe lüzumlu arazi Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından istimlak olunur.

İstimlak bedeli, kuyunun maliyet hesabına ithal edilir. İşletme kuyularının intifa hakkı Devlet Su

İşleri Umum Müdürlüğü tarafından hakiki veya hükmi şahıslara devredilebilir veya kiralanabilir. Devir veya kira bedeli Devlet su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından takdir olunur.

Kuyunun intifa hakkının devrinde veya kiralanmasında arazi sahibine tercih hakkı tanınır.

MADDE 8 - BELGE ALINMASI VE BİLGİ VERİLMESİ MECBURİYETİ

Aşağıdaki (a) ve (b) fıkralarında beyan edilen kazıların yapılması veya kuyuların açılması için Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünden belge alınması mecburidir:

a) (Değişik: 04.07.1988 - KHK/336, m.1; Onay: 07.02.1990 - 3612 Sayılı Kanun

m.38) Su temini maksadıyla, kesitleri ne olursa olsun, tabii zemin üstünden itibaren derinliği Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından tesbit ve ilgili bakanlığın onayından sonra ilan olunan haddi aşan her türlü çukur,

sondaj ve kuyular (el ile açılan kuyular hariç),

b) Su temini maksadıyla, boyları ve kesitleri ne olursa olsun, ufki veya meyilli her türlü galeriler ve tüneller.

Bu kazıların yapılması ve kuyuların açılması su temini maksadını gütmemesi halinde, bunlar hakkında belge aranmamakla beraber, Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünün talebi üzerine bilgi verilmesi mecburidir.

MADDE 9 - ARAMA BELGESİ

Yeraltı suyu aranmasında belge almayı icabettiren işler için bir sene süreli arama belgesi verilir. Bu süre içinde, arama bitirilmezse; belge sahibinin, sürenin son ayı içinde müracaat etmesi şartıyla belge birsene için temdit edilir. Bu süre zarfında da arama bitirilemezse; belge hükümsüz sayılır ve iş sahibi yeniden belge alır.

MADDE 10 - KULLANMA BELGESİ

Arama belgesine dayanarak arazisinde yeraltı suyu bulunan kimse, bu suyu kullanabilir. Ancak, bir ay içinde Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğüne müracaat ederek kullanma belgesi alır.

(DEĞİŞİK: İkinci Fıkra; 01/03/2013-6427/1.md) Kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemleri kurulmadan kullanma belgesi verilemez. Ölçüm sistemlerinin kurulmasını lüzumlu kılacak yeraltı suyunun; kullanım maksadı, miktarı, havza sınırı ve diğer hususlar Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Bakanlar Kurulunca tespit edilen hususlara ilişkin uygulama usul ve esasları ile ölçüm sistemine dair hususlar yönetmelikle belirlenir. Su ölçüm sisteminin kurulmasına dair süre Bakanlar Kurulu kararıyla uzatılabilir.

MADDE 11 - ISLAH VE TADİL BELGESİ

Kullanma belgesini haiz bir kemse arazisindeki kuyuların veya yeraltı suyu menbalarının verimini artırmak veya başka bir maksadı sağlamak gibi mülahazalarla bunlar üzerinde kendiliğinden her hangi bir müdahalede bulunamaz veya kuyuların kullanma şeklini değiştiremez. Ancak, Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğünden "Islah ve tadil belgesi" almak

suretiyle, böyle bir ameliyeye girişebilir.

MADDE 12 - BELGELERİN ÜCRET, RESİM VE HARCTAN MUAFİYETİ

Dokuzuncu onuncu ve on birinci maddelerde sözü geçen belgeler hiçbir ücrete, damga resmine, harca ve sair rüsuma tabi değildir.

MADDE 13 - BELGE İÇİN MÜRACAAT

Arama, kullanma veya ıslah ve tadil belgesi almak isteyen kimse,

doğrudan doğruya, bulunduğu yerdeki Devlet Su İşleri Umum Genel Müdürlüğü teşkilatına, Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü teşkilatı yoksa, en yakın mülkiye amiri vasıtasıyla, Devlet Su İşleri teşkilatına müracaatla belge talebinde bulunur.

Müracaat sahibine, bir ay zarfında, belge verilmek veya reddedilmek suretiyle cevap verilir.

AYNI ZAMANDA YAPILAN MÜRACAATLARDAN SU

MADDE 14 - TALEPLERİNİN EMNİYETLİ VERİM HADDİNE YAKLAŞMASI

Su taleplerinin yeraltı suyu deposunun emniyetli verim haddine yaklaşması halinde, belge için yapılmış bir müracaattan sonra, bir hafta zarfında, aynı yeraltı su deposundan istifade etmek üzere, yapılacak başka müracaatlar, ilgili Bakanlıkların temsilcilerinden müteşekkil bir heyet marifetiyle incelenerek taliplerden hangilerine kullanma belgesi verileceği karara bağlanır.

MADDE 15 - TESCİL

Bu kanun hükümlerine göre verilen bütün belgeler, Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından bir sicile kaydedilir.

MADDE 16 - ŞARTLARIN TESBİTİ VE KONTROLÜ

Arama, kullanma, ıslah ve tadil ameliyelerinin şartları ve kuyuların açılmasında fen elemanlarına tanınacak hak ve yetkilerle mesuliyetleri ve bu hususların kontrolü 20 nci maddede sözü geçen tüzükte belirtilir.

MADDE 17 - PROJE VE FENNİ MESULİYET

Bu kanun hükümlerine göre yeniden yapılacak veya tadil ve ıslah edilecek her türlü yeraltı suyu tesislerinin etüd, proje ve aplikasyonları,

yetkili elemanlarca yapılan tasdikli bir proje ve mesuliyete istinat eder.

Satın alüvyunları içerisinde açılan ve derinliği 8 inci madde gereğince ilan edilen haddi aşmayan kuyular bu hüküm dışındadır.

MADDE 18 - CEZA HÜKÜMLERİ

(DEĞİŞİK: MADDE 18; 08/02/2008 - 5728/270 mad.) Bu Kanundaki vecibeleri yerine getirmeyenler bu hareketlerinden dolayı, diğer kanunlara göre suç oluşturmadığı takdirde, bu

madde hükmüne göre cezalandırılırlar.

a) Belge almadan 8 inci maddedeki işleri yapanlar ile kasten yanlış bilgi verenler bin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır. Ceza alınmakla beraber, kuyunun açılıp işletilmesinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce bir mahzur görülmezse, sahibine gerekli belge verilir. Aksi hâlde, kuyu kapatılır ve masrafı kuyuyu açtırandan alınır.

b) 10 ve 11 inci madde hükümlerine aykırı hareket edenlerle arama, kullanma, ıslah ve tadil faaliyetleri sırasında konulan şartlara riayet etmeyenler, müracaat formlarında istenen bilgileri vermeyenler, 8 inci maddenin son fıkrasındaki mecburiyete riayet etmeyenler beşyüz Türk Lirasından ikibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, kuyu kapatılarak masrafı açtırandan alınır.

Bu Kanunda yazılı olan idarî para cezaları mahallî mülkî amir tarafından verilir.

MADDE 19 - İSTİSNALAR

6309 sayılı kanun hükümleri gereğince maden telakki edilen sularla 927, 4268 ve 6977 sayılı kanunların hükümlerine tabi bulunan içmiye ve yıkanmaya mahsus şifalı maden suları, bu kanun hükümlerinden istisna edilmiştir. Ancak, sekizinci maddenin son fıkrası hükmü mahfuzdur.

GEÇİCİ MADDE 1 - ÖNCE AÇILMIŞ KUYULAR

(Yasanın numarasız m.; 01.02.1989 - 3520 Sayılı Kanun ile numaralandırılmıştır.) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olup da, zirai sulama ile maden işletmelerinde ve sanayide kullanılan ve 8 inci maddenin şümulüne giren yer altı suyu kuyuları için, bunların sahipleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, 2 sene içinde kuyunun bulunduğu yerin bağlı bulunduğu Devlet su İşleri teşkilatına müracaat ederek, hususi formları doldurup vermekle mükelleftir. Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü; bu formları inceliyerek kuyuların kullanma şartlarını tayin ve sahiplerine,

müracaat tarihinden itibaren 1 ay içinde kullanma belgesi verir.

İşbu geçici madde gereğince müddeti içinde belge almayanlar 500 liradan

1500 liraya kadar para cezası ile cezalandırılır.

GEÇİCİ MADDE 2-

(EK: 25/02/2011-6111/127.md)

10 uncu maddenin ikinci fıkrasında öngörülen yönetmelik, üç ay içinde hazırlanarak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlık tarafından yürürlüğe konulur.

GEÇİCİ MADDE 3-

(DEĞİŞİK: GEÇİCİ MADDE 3; 1/03/2013-6427/2.md) Bu maddeyi değiştiren Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yeraltı suyu temini amacıyla kuyu, galeri, tünel ve benzerleri için kullanma belgesi almış olanlardan;

a) Sanayi amaçlı kullanılan kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemi, bir yıl içinde belge sahibince kurulur. Süresi içerisinde ölçüm sistemini kurmayanların belgeleri iptal edilerek kuyuları kapatılır ve kapatma masrafları sahibinden alınır.

b) Zirai, içme ve kullanma suyu amaçlı açılan ve ölçüm sistemi kurma zorunluluğu dâhilinde bulunan kuyu, galeri, tünel ve benzerlerine ölçüm sistemi, bir yıl içerisinde belge sahibince kurulur. Ölçüm sistemini kuramayanların bu süre içerisinde talep etmesi hâlinde ölçüm sistemleri, bedeli yüzde on fazlası ile ilgililerinden tahsil edilmek üzere, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç yıl içerisinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından kurulur veya kurdurulur. Bu şartlara uymayanların belgeleri iptal edilerek kuyuları kapatılır ve kapatma masrafları sahibinden alınır.

MADDE 20 - TÜZÜK HAZIRLANMASI

Bu kanunun tatbikatı ile ilgili hususlar için Bayındırlık,

Tarım, Sanayi, İmar ve İskan Bakanlıklarınca müştereken bir tüzük hazırlanır.

MADDE 21 -

Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 22 -

Bu kanunun hükümlerini Bakanlar kurulu yürütür.